

بیداری اسلامی

مجموعه مقالات بیست و پنجمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی

دبیرخانه هیئت علمی

سرشناسه : کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی (بیست و پنجمین: ۱۳۹۱: تهران)
 عنوان و نام پدیدآور : بیداری اسلامی: مجموعه مقالات بیست و پنجمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی/ نویسندگان: جمعی از
 دانشمندان؛ [برگزار کننده مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی]
 مشخصات نشر : قرآن: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، معاونت فرهنگی. ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری: ۳۵۲ ص.
 شابک 978-964-167-225-8
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۵۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع : وحدت اسلامی -- کنگره‌ها
 موضوع : وحدت اسلامی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها.
 موضوع : تقریب مذاهب -- مقاله‌ها و خطابه‌ها.
 شده افزوده : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
 شده افزوده : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، معاونت فرهنگی.
 رده‌بندی کنگره : BP ۲۳۳/۵ ک ۸۴ ۱۳۹۱
 ر.بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۲.
 شماره ایشتام: ملی: ۳۲۰۹۱

مجلس شورای اسلامی ایران

نام کتاب: بیداری اسلامی
 نویسندگان: مجموعه مقالات بیست و پنجمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی
 ناشر: جمعی از اندیشمندان
 نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵ هـ ش
 چاپ: شرکت راه فردا
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۷-۲۲۵-۸
 قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان
 آدرس: تهران - ص. پ. ۶۹۹۵ - ۱۵۸۷۵ تلفکس: ۸۸۳۲۱۴۱۲

حق چاپ و نشر محفوظ

فهرست مطالب

- ۷..... بیداری اسلامی: نگارنده / رمضان الأوسی
- ۲۷..... بیداری اسلامی: دبی به سور و حدث مسلمین / عمر جاه جونپور
- ۴۷..... بیداری اسلامی و تحقق زمینه های وحدت اسلامی / عبدالرحمن خدایی
- ۵۵..... بیداری اسلامی و حقایق پشتیبان وحدت مسلمانان / محمد الدسوقی
- ۶۵..... نقش بیداری اسلامی در تعاملات جهانی / محمد رضا رضوان طلب
- ۸۳..... غرب و بیداری اسلامی / حجت الاسلام والمسلمین محمد سار
- ۱۰۷..... بیداری اسلامی و زمینه سازی «وحدت» / مستشار توفیق علی و
- ۱۳۵..... بیداری اسلامی: واقعیت و معیارها / مصطفی ملص
- ۱۵۹..... هویت مشترک اسلامی و بیداری اسلامی / لاله افتخاری
- ۱۸۱..... نقش انقلاب اسلامی در روند «بیداری» / حسن البغدادی
- ۱۸۷..... بیداری اسلامی علل، نمودها و تداوم آن / محمد علی تسخیری
- ۲۱۳..... جنبش تقرب مذاهب اسلامی / عبدالعزيز بن عثمان التویجری

نقش انقلاب اسلامی ایران در توسعه روند بیداری اسلامی / عفاف الحکیم ۲۳۱

نقش زنان در بیداری اسلامی / سیده منور شایسته خوی ۲۴۷

کشمیر و بیداری اسلامی / عبدالحسین کشمیری ۲۶۳

جایگاه زنان در «جهانی شدن» و «بیداری اسلامی» / زینب محمد عیسی ۲۷۳

بیداری اسلامی در نگاه رهبر معظم انقلاب / محمد جواد محمدی ۳۰۵

تعریف منافع مشترک ها / مسلمان / محمدحسن مظفری ۳۲۹

پیشگفتار :

وقتی بیداری اسلامی در کشورهای عربی آغاز گردید خلقهای اسلامی از آن استقبال کردند و آنرا مورد حمایت و پشتیبانی قرار دارند. جنبه خودجوشی این بیداریها کاملاً روشن بود و آنها را همانا احیای اسلام از ایام جمعه به عنوان روزهای کلیدی بهره می گرفتند و شعارهای اسلامی که آنها را سر می دادند و تحولات بعدی مربوط به بعد اسلامی انتخابات و برنامه های حکم می، هویت اسلامی خود را حفظ کردند. در این میان همگان رشد و توسعه آگاهی های دینی و اینکه پیامدهای آن به سود خلقهای محروم جوامع اسلامی باشد را احساس کردند. زیرا «بیداری اسلامی در قرن اخیر منجر به بیداری و هشیاری مسلمانان و آگاهی ایشان نسبت به دین و بازگشت آنها به احکام اسلامی و بازیافت عزت اسلامی ایشان در جهان گردید. احیای وحدت اسلامی از جمله دستاوردهای مهم بیداری اسلامی است زیرا تفرقه و پراکندگی اندیشه و دیدگاههای مذاهب اسلامی، از جمله آفات اساسی جوامع اسلامی بشمار می رود. همه علما در هر مذهبی باید از افراط گرایی اجتناب ورزند و اگر یکی از پیروان مذاهب ایشان خطایی مرتکب شد که با اصول وحدت اسلامی میانیت داشته باشد علما وظیفه دارند آنرا به گونه ای رسمی، محکوم کنند؛ در این مورد، صداقت رفتار بسیار مهم است زیرا رفتارهای بدور از صداقت های رفتاری از سوی عناصر افراطی مورد سوء استفاده قرار می گیرد و به پیروان مذاهب دیگر آسیب می رسانند.»

و بنابراین: «بیداری اسلامی بازگشت به راه خداست، بیداری پس از خواب؛ تحرک

بدنبال ایستایی، حرکت پس از رکود و عزت بعد از خواری و سرانجام امید بعد از ناکامی‌هاست.^۱ ولی:

۱- نقشه‌های استکبار برای این بیداری اسلامی چیست؟

پس از احساس شکست در برابر اراده توده‌های مردم و از ترس اینکه بیداری اسلامی در پی تغییر [ارژیم‌ها] به مراحل تصمیم‌گیری سیاسی برسند، نقش قدرتهای جهانی و منطقه‌ای به منظور تحریف سمت‌گیری کارزار و ممانعت از رسیدن به تصمیم‌گیری‌های سیاسی بطور مطلق، تجلی پیدا کرد. «صف‌کشی استکبار جهانی در برابر بیداری پرشکوه اسلامی آنهم به شیوه‌های متنوع و در عرصه‌های گوناگون رسانه‌ای، اقتصادی و نظامی و فرهنگی را جز با اراده‌ای قوی و برنامه‌های متحد از سوی علمای امت و رهبران سیاسی آن و صاحبان سرمایه مؤمن و مجاهدان مقاوم آن از هر مذهب و قومیت و منطقه، نمی‌توان مقابله کرد. چه با سقوط قاعده: «تفرقه بینداز و حکومت کن» و سردادن شعار وحدت در پناه توحید و پیروی از خاتم‌الانبیاء و وحدت دادن به امت اسلامی، تمامی صف‌های استکبار دچار آسیب شد. آنها در گفته‌ها و اظهارات و مواضع خویش نسبت به حوادث اخیر دچار سردرگمی و سراسیمگی شگفتی شدند، آنها تا آخرین لحظه از حکام طاغوت دفاع کردند و هنگامی که با اراده پولادین خلقها روبرو گشتند تبدیل به پدران اندر زو و لیسری شدند که از حکام می‌خواستند بطور مسالمت آمیز از قدرت کناره‌گیرند و هنگامی که خلقها حکام مزدور خود را ساقط کردند رهبران استکبار جهانی در سازمان ملل متحد با رقابت تمام اعلام کردند که ویژگی نشست سازمان ملل متحد در نشست سالانه خود در سال ۲۰۱۱م، نبود برخی طاغوت‌ها و دیکتاتورها در میان ایشان است؛ آنها کوشیدند جهانیان را فریب دهند و گمان بردند که خلقهای اسلامی به همین سهولت و سرعت فراموش می‌کنند که چه کسانی از این طاغوت‌ها به مدت بیش از سه دهه حمایت کردند و

۱ - از سخنان شیخ نعیم قاسم [معاون دبیرکل حزب‌الله لبنان] در کنفرانس بین‌المللی اسلامی در تهران مؤرخ ۲۰۱۱/۹/۱۷م.

تاریخ بشری را با دروغ و نیرنگ و تزویر رقم زدند.^۱ آنها شیوه‌های متعددی را برای رویارویی با رشد بیداری اسلامی بکار گرفتند که چه بسا برجسته‌ترین آنها از این قرار بود:

الف: تلاش برای نفوذ به درون رهبری این جنبش‌ها و تضمین و حتی تهدید آنها همچنانکه آشکارا در مصر و تونس اتفاق افتاد، چه بسا صحنه سیاسی در این دو کشور و کشورهای دیگر بیانگر چند و چون این نفوذ و رسوایی‌های ثبت شده در این راستا از سوی این انقلاب‌ها باشد.

ب: این نیروهای جهانی نیروهای محلی را برای مدیریت رویارویی‌ها بکار گرفتند و در این میان از موالد توانمندان این کشورها نیز بهره گرفتند. نقش کشورهای خلیج فارس و بویژه قطر در نقش ترکیه، از برجستگی خاصی برخوردار است. آنها اینک علناً به این سیاست گرایش دارند و آن چیزی است که ما در لیبی شاهد آن بودیم و در سوریه نیز امروزه آنرا می‌بینیم.

ج: انگیزش رسانه‌ای با استفاده از رسانه‌های تحریک‌آمیز حرفه‌ای که با جعل اخبار به منظور تحقق اهداف مشخص و روشنی، سیاست بسیج سیاسی ویژه‌ای را دنبال می‌کنند. د: تسهیل همه‌گونه حمایت لجستیک سخاوتمندانه به امید بهره‌برداری از ثروت‌های آن کشورها پس از سقوط؛ شیوه‌های دیگری نیز وجود دارد که متناسب با شرایط جدید، دستخوش دگرگونی می‌شوند. این کشورها در پی رستگاری و تأسیس خاورمیانه جدیدی براساس معیارهای غربی هستند و در این میان و در راستای حمایت از وجود اسرائیل و حفظ توازن استراتژیک و پایان بخشیدن به قدرت کشورهای و نیروهای مقاومت و ممانعت در برابر نفوذ اسرائیل و غرب و سلطه‌گری‌های آنها، با هیچ‌کس نیز رازینی نمی‌کنند: «این مفهوم طبق گفته "شیمون پرز" در کتاب خود: "خاورمیانه جدید" (سال ۱۹۹۳ م.) مبنی بر ادغام اسرائیل در منطقه با تحکیم و تقویت نهادها و

۱- از مقاله دکتر شیخ محمد مهدی تسخیری ارائه شده به پنجمین کنفرانس بین‌المللی تقریب مذاهب اسلامی در لبنان ۱۴۰۱/۲۰۱۱ م.

هیئت‌های منطقه‌ای و هم‌پیوندی زیرساختی کشورهای منطقه و ادغام و درهم‌جوشی اقتصادی منطقه‌ای است که حاصل نهایی آن ایجاد نظام منطقه‌ای واحدی است که در آن "اسرائیل" به حکم برتری صنعتی و نظامی خود از یک سو و به حکم حمایت‌های خارجی و نامحدود آمریکایی برای سلطه بر منطقه و منابع آن از سوی دیگر، حرف اول را در آن می‌زند. این کوششی برای دور زدن روند نفی منطقه‌ای اسرائیل از سوی خلفای منطقه^۱ است. ولی اینک به یاری آگاهی امت و مقاومت فرزندان این امت و رسوایی‌های حاصل از این پروژه برای سردمداران، توان اجرای چنین پروژه‌ای را ندارند.

۲- ائتلاف‌های نوین:

این حوادث بدون سکرگیری ائتلاف‌های جدیدی که بر ویرانه‌های ائتلاف‌های قدیمی دشوار شده‌اند شکل نمی‌گیرد. غربی‌های بزرگ راه فریب و درافتادن به دام را برای همه کسانی که در این دام گرفتار افتد و قربانی نقشه‌های ایشان می‌شوند بازگذاشته‌اند و کوشیدند مذاهب و فرقه‌ها و طایفه‌ها و عینی را در جهت شعله‌ور ساختن جنگ‌های مذهبی بلند مدت فریب دهند و تحریف کنند و در این میان از وهابی‌ها و سلفی‌ها و حتی طالبان و انواع مشابه این گروه‌ها به عنوان حرکت بزرگی برای هم‌پیمانی نه برای خدمت به ایشان بلکه در راستای متفرق ساختن صفوف امت اسلامی و تحریف حرکت بیداری اسلامی و بنای رژیم‌هایی در آینده که کار آنها در جهان خونینی است که در افغانستان و عراق نمونه آنها را دیدیم و ایجاد نوعی مشابهت در دیگر مناطق عربی و اسلامی و ضربه زدن به تمامی کوشش‌های "تقریب" و "وحدت اسلامی" است. در این میان و برای رویارویی با این ائتلاف نامقدس علیه آینده امت و جامعه و انسان مسلمان ما چه می‌توانیم انجام دهیم. ما در این مقاله به موضوع: "تقریب و پیامدهای این درگیری" اشاره خواهیم کرد. روزنامه مصری "الاهالی" مقاله‌ای به قلم نویسنده

۱ - از مقاله‌ای با عنوان: "مفهوم خاورمیانه جدید" نوشته "دکتر خالد نایف الهباس" روزنامه سعودی عکاظ شماره ۸۸۸ مورخ ۱۰/۱۱/۲۰۱۱م.

"سمیراکرم" در شماره مورخ ۲۰۱۱/۱۲/۲۱ م. خود نوشت و یادآور شد که چپ آمریکا، امپریالیسم را متهم به هم‌پیمانی با اسلامگرایان در کشورهای بهار عربی می‌کند.

۳- سمت و سوی درگیری‌ها:

در این رویارویی میان رژیم‌های استبدادی و مردمانی که حقوق خود را مطالبه می‌کنند، همینکه عوامل خارجی شروع به دخالت کردند، این کارزار رونق و معصومیت خود را از دست داد چرا که دخالتگران حتی در جزئیات این رویارویی‌ها دخالت کردند و نتایج آنرا، بازی گرفتند و شروع به ترسیم آینده این کشورها از طریق ائتلاف و اثرگذاری مستقیم بر عناصر صحنه سیاسی این کشورها پس از تغییر نمودند.

"محمدحسین سید" نویسنده و روزنامه‌نگار مشهور مصری به تاریخ ۲۰۱۱/۱۰/۲۲ م. در گفت‌وویی با روزنامه مصری الاهرام با وی داشت تأکید کرد که آنچه در منطقه

اتفاق می‌افتد نه بهار که "اسیکس بیدی" جدیدی است.

این تحولات دراماتیکی که هدف از آن ضربه زدن به وحدت این کشور و اثرگذاری بر حاکمیت آنهاست گرایش جدیدی در نحوه رویارویی به ارمغان خواهد آورد که بر اثر آن همه خلقها علیه اشغالگران بیامی خیزند و عناصر پست پرده این رویارویی روشن خواهد شد و فرزندان این کشورها با حقایق و فاکتورایی که با خواست‌های حق‌طلبانه آنها مغایرت دارد، واقف خواهند گشت. در این میان برنامه‌هایی در این کارزار مطرح شده که در پی بی‌ثباتی و گسترش سیاست‌های فرقه‌گرایانه و درگیری‌های منطقه‌ای هستند.

آیا برنامه‌هایی برای قراردادن منطقه در وضعیت حساسی به منظور تغییرات اساسی در آن و ایجاد خاورمیانه جدیدی که ویژگی اصلی آن وابستگی به بیگانه و فقر و بدبختی خلقهای ساکن در آن از راه سلب ثروت و غارت منابع آنها و کوشش در پایان دادن به هرگونه مقاومت و ممانعتی که زیربار این سلطه نرود، وجود دارد؟ بنابراین حمایت از بیداری اسلامی، با تعمیق و فعال‌سازی و اصلاح مسیر آن و شکل‌گیری

نهضتی کامل به منظور تحقق وحدت موردنظر است.^۱

۴- "تقریب" و کارزار موجود:

برجسته‌ترین کارتهایی که در منطقه غربی و اسلامی با آن بازی می‌کنند، کارتهای تجزیه‌طلبی و فرقه‌گرایی در کنار شعارهای باصطلاح دموکراسی غربی و حقوق بشر، حقوق خانواده و کودک و دیگر حقوقی است که در خود کشورهای غربی هم‌زمانی که امنیت آنها در معرض خطر قرار می‌گیرد و با مشکلاتی روبرو می‌شوند، از احترام حرمت حقه‌ی برخوردار نیستند. این چیزی است که در آمریکا و اروپا در حوادث فراوانی که با خشونت تمام با آن روبرو گردیدند و در آنها هیچکدام از این حقوق را رعایت نکردند، پیش آمده است.

تجزیه‌طلبی و تقسیم‌گرایی که درها برنامه و نقشه‌ای غربی است که آنها برای تهدید وحدت جغرافیایی و ملی این منطقه چه به صورت تقسیم منطقه‌ای یا نژادی یا فرقه‌ای و مذهبی، بکار می‌گیرند. مهر آنست که این وجود و این منطقه با تقسیم و تجزیه‌ای که از سوی بسیاری از عناصر حاشیه‌نشین این منطقه مورد استقبال هم‌قرار می‌گیرد هرچه بیشتر کوچک و کوچکتر شود. یعنی همان چیزی که پیش از این در اظهارنظری از آقای محمد حسنین هیکل در این مورد، از آن به عنوان "سایکس پیکو" جدید یاد کردیم.

پروژه "تقریب" در رویارویی با فرقه‌گرایی:

پس از آنکه برای همگان روشن شد که مهمترین پیامد این رویارویی‌های غربی بروز نوعی تقسیم‌بندی مذهبی و تقسیم کار فرقه‌ای در مدیریت تصمیم‌گیری‌های سیاسی پس از تغییرات و در پی آنکه فرقه‌گرایی انگیزه بسیاری از مواضع رسمی و غیررسمی در حمایت از یک طرف به زیان طرف‌های دیگر بوده است. این سیاست واقعیت و روابط جدیدی ایجاد کرد که از حداقل شفافیت نیز برخوردار نیست و احترام

۱ - دکتر کمال الهلباوی از رهبران سابق اخوان المسلمین مصر در مقاله‌ای که به پنجمین کنفرانس بین‌المللی تقریب مذاهب اسلامی در لندن به تاریخ ۲۰۱۱/۱۰/۱م. ارائه داد.

به دیگران در شمار موارد ممنوع آنست و خصومت و دشمنی برای ضربه زدن به دیگران و کشت و کشتار در میان دیگران - آنچنانکه در یمن و لیبی اتفاق افتاد - حرف اول و آخر را می‌زد.

اگر این دشمنی مذهبی بدون هیچ مانع قانونی یا اخلاقی یا پارسایی دینی ادامه می‌یافت، بسیاری از دستاوردهای پروژه تقریب طی این سالها را در معرض خطر قرار می‌داد.

فرقه‌گرایی خود گرایش میان بخش‌ها و فرقه‌های مختلف موجود براساس دینی، مذهبی و نژادی یا زبانی است. گاهی ممکن است این درگیری‌ها به شکل خشونت‌آمیزی بروز و ظهور یابد آنچنانکه در عراق امروز مطرح است. گاهی این درگیری‌ها می‌توانند در خارج از چارچوب خود نیز تداوم داشته باشند و این همان نکته‌ای است که آنرا از سایر دست‌اندرکاران بویژه کسانی که در بعد آینده منطقه‌ای که شاهد این تحولات هستند - قرار داده‌اند. این حالت درگیری‌های مذهبی و فرقه‌ای چنان است که آنرا زمینه مناسب و اروری قرار داده که طرف‌های سیاسی و بین‌المللی به درگیری‌های سیاسی خود جنبه مذهبی و فرقه‌ای می‌دهند.

به منظور بازگشت این گرایش و حالت روند اصلی خود، همه طرف‌ها باید مسؤولیت‌های شرعی و سیاسی و تاریخی خود را - در دست گیرند و بکوشند اندیشه دینی و مذهبی را عقلانی نمایند و سعی کنند حالت مذهبی و دینی را هرچه بیشتر از تحجر و تعصب و درهم‌پستگی دور سازند و اینها همه را با یکدیگر به اشتراکات و به منظور مدیریت اختلافی که از طبیعت بشریت بشمار می‌رود، انجام دهند تا بدین ترتیب، اختلاف از حالت نوعی تضاد تبدیل به غنای فکری و محتوایی برای همگان گردد.^۱

نهادهای دینی:

بیشتر نهادهای دینی خود را درگیر این تجاوزهای فرقه‌ای کرده و فتوایی با انواع

۱ - مجله "المختار" مجله ماهانه‌ای که از سوی شورای سیاسی جنبش جامعه مسلمان منتشر می‌شود. (بالندکی تصرف)